

Oponentní posudek habilitační práce

Ing. Martiny Novotné, Ph.D.

na téma

Ukazatele efektivity výrobních faktorů a jejich vazby na makro a mikroúrovni na příkladu odvětví zpracovávající odpad

Úvod a struktura práce

Habilitantka předložila monografickou práci, jejímž cílem je určit a analyzovat vazby mezi tradičními ukazateli efektivity výrobních faktorů, rozšířit poznání o použití ukazatele produktivity zdrojů a propojit makroekonomický a mikroekonomický přístup k této problematice. Cíl byl vymezen na základě analýzy současného stavu poznání.

Vlastní monografická práce má 123 obsahových stran rozdělených do deseti základních kapitol, z čehož první polovinu (1. – 5. kapitola) tvoří kapitoly rešeršního charakteru zpracovaná jako teoretická východiska -pro formulaci klíčových výzkumných otázek.

Šestá kapitola stručně vymezuje dále použitý metodický aparát, vlastní zpracování výzkumu pak je v kapitolách 7 a 8, kapitola 9 slouží k modelové verifikaci na příkladu dvou firem sledovaného odvětví. Desátá kapitola je věnována vyhodnocení výsledků a shrnutí závěrů.

Struktura práce odpovídá potřebám obsahu, je logická, kapitoly na sebe navazují a rozvíjejí řešený problém, jehož součástí jsou i výsledky dílčích výzkumů a jejichž zařazení poukazuje na účelnost a nezbytnost provádění všech šetření.

Zhodnocení aktuálnosti tématu, návaznost na soudobé poznatky

O aktuálnosti tématu nemůže být pochyb, zejména z hlediska zaměření na v současnosti velmi rezonující cílové odvětví odpadového hospodářství. Změny v klimatické politice vyvolávají požadavky na nízkoemisní ekonomiku, tlak ceny energií ovlivňuje míru substituce dalšími primárními vstupy. Hospodářská politika se zaměřuje na cílení podpory práce se zdroji. Na mnohých částech zeměkoule je však již nyní viditelný problém zpracování odpadu a tím se intenzivně vyvíjí snaha odpad vnímat jako druhotný zdroj. V tomto kontextu je možné na odpadové hospodářství pohlížet jako na klíčový sektor budoucnosti – ať již z úhlu tvorby zdrojů nebo energeticky vhodného zpracovatele odpadů, kde se ještě v obou případech, právě v souvislosti s tlakem na environmentální dopady zohledňuje i minimalizace vytváření negativních externalit. Přichází doba, kdy nebudeme mluvit o odpadovém hospodářství, ale bude transformováno na oběhové, čímž budou navázány na jeho produkty další sektory.

Mohlo by se zdát, že není třeba pro sledování efektivity práce v odvětví vytvářet nové metody, nicméně je potřeba vidět, že klasické systémy ukazatelů mnohdy nevyhovují ani pro jiná odvětví a podniky si

vesměs dotvářejí své systémy sledování výkonnosti vlastními rozvinutými ukazateli. Návrh a verifikace nových vztahů je z tohoto hlediska zcela v pořádku. Lze konstatovat, že téma práce je aktuální.

Příslušnost k habilitačnímu oboru

Předložená habilitační práce svým obsahem a charakterem patří k habilitačnímu oboru Ekonomika a management Fakulty ekonomické Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Primárně se zaměřuje na oblast ekonomiky, v tomto případě efektivnosti výrobních faktorů na makro i mikro úrovni., nadnárodní rozměr pak přidává komparace vývoje odvětví v rámci V4.

Formulace vědecko-výzkumného problému a cílů práce

Cílem práce bylo určit a analyzovat vazby mezi tradičními ukazateli efektivnosti výrobních faktorů, propojit makroekonomický a mikroekonomický přístup k této problematice se zaměřením na odvětví zabývající se zpracováním odpadu v zemích Visegradské skupiny. Odvětví zabývající se odpadem v zemích V4 bylo analyzováno prostřednictvím účetních dat podniků. Po prostudování teoretických východisek výpočtu ukazatelů efektivnosti výrobních faktorů, která vychází z neoklasické teorie růstu a je zpracovaná a doplněná mnoha autory, vyplynula různá pojetí produktivity, která jsou představena v teoretické části. Z analýzy současného stavu poznání v oblasti provedených analýz ukazatelů efektivnosti výrobních faktorů a různých přístupů k jejich hodnocení následně vyplynulo několik výzkumných otázek.

První výzkumná otázka se týká možnosti vytvoření ekonomického normálu (soustavy nerovnic k usměrnění vzájemných proporcí mezi dynamikou absolutních ukazatelů vstupů a výstupů). Druhá výzkumná otázka je směřována na vliv vlastnictví podniků jako významného faktoru ovlivňujícího ekonomické výsledky podniku. Jde o ověření hypotézy, zda vlastnictví podniků (u podniků zabývajících se zpracováním odpadu) významně ovlivňuje úroveň, dynamiku a vazby mezi ukazateli efektivnosti výrobních faktorů). Třetí výzkumná otázka cílí na problém, zda podniky, které jsou vlastněny zcela nebo částečně některým z orgánů státu, jsou více zaměřeny na udržitelnou spotřebu materiálových a přírodních zdrojů, tudíž by měly dosahovat vyšší produktivity zdrojů. Čtvrtá výzkumná otázka se zaměřuje na míru konkurenceschopnosti podniků zabývajících se zpracováním odpadu v závislosti na vlastnictví s cílem ověřit, zda podniky ve veřejném vlastnictví dosahují srovnatelné rentability tržeb jako podniky v soukromém vlastnictví.

Postup řešení a výsledky habilitační práce

Pro splnění hlavního cíle práce si autorka vymezila dílčí cíle tak, aby bylo možné potvrdit nebo vyvrátit jednotlivé výzkumné otázky, bylo nutné analyzovat jednofaktorové indikátory produktivity na národohospodářské úrovni a na úrovni podnikohospodářské v odvětví zabývajících se odpadem, identifikovat vazby mezi ukazateli a možnosti jejich využití pro podrobnější analýzu, upravit do požadovaného tvaru agregátní cenové indexy a aplikovat je pro přepočty ukazatelů na nominální úrovni na reálnou úroveň, a to jak u ukazatelů na národohospodářské úrovni, tak i na podnikohospodářské, zjistit významnost vlivu vybraných faktorů (vlastnictví, detailnější skupina NACE)

na úroveň a dynamiku jednotlivých ukazatelů efektivnosti výrobních faktorů, definovat ukazatel produktivity zdrojů (resource productivity) na podnikohospodářské úrovni a analyzovat vztah tohoto ukazatele s ostatními ukazateli efektivnosti výrobních faktorů a zhodnotit odlišné přístupy podniků dle vlastnictví, zkonstruovat soustavu ukazatelů spolu s analýzou a kvantifikací reálných vlivů analytických ukazatelů na analyzovaný ukazatel, stanovit soustavu nerovnic, vycházející z různých variant rozvoje podniků, respektive odvětví a celé ekonomiky, určit proporce mezi dynamikou absolutních ukazatelů vstupů a výstupů pro pozitivní rozvoj podniku, respektive odvětví v souladu s respektováním společenské odpovědnosti firem (nesnižující produktivitu zdrojů), ale současně při zachování či zvyšování rentability tržeb. To znamená propojení ekonomických aspektů s environmentálními. Způsob řešení odpovídá zadaným výzkumným otázkám. Někdy vyvolává diskusní pochybnost, zda je nutné statisticky ověřovat závislosti ve zřejmých případech, případně jaká je váha ověřování při ne úplně dostatečné datové výbavě, ale chápu, že jde o nutnou součást takto pojatého výzkumu.

Výzkumné otázky byly prostřednictvím analýz provedených v průběhu řešení práce (zejména kapitoly 7 a 8) zodpovězeny. Empirická studie byla provedena v období, které se dá charakterizovat obdobím růstu ekonomiky, tj. v letech 2013–2019, jak dokládají reálná tempa růstu hrubé přidané hodnoty ve státech Visegradské skupiny, které byly analyzovány. Z důvodu srovnatelnosti hodnot ukazatelů v delším časovém období bylo nutné provést přepočty z nominálních hodnot na reálné.

Na základě výstupů lze konstatovat, že byť některé části vyvolávají další otázky, jasně formulovaný základní cíl práce byl splněn. Za hlavním cílem je však nutné vidět i dobře vymezené, stanovené a splněné cíle dílčí.

Formální a jazyková úprava

Jazyková úroveň zpracování je dobrá, členění do kapitol logické. Práce obsahuje korektně číslované tabulky, obrázky a vzorce, citace a odkazy na zdroje. Nicméně proti formální úrovni bych si dovolila mít výhrady, a to zejména ke kultuře psaní vzorců a grafické nejednotnosti tabulek. Chápu, že jde jen o formu, o kterou se při vydávání publikací stará nakladatelství, nicméně špatně čitelné vzorce, chybějící vysvětlení k proměnným, vztahy zapsané tak, že neplatí nebo jsou sporné (a následně v praktické části použité korektně) kazí dojem zejména v první části práce. Předpokládám, že se habilitantka danou oblastí bude zabývat i nadále, doporučuji jí udělat si a rozvíjet určitou databázi korektně zapsaných vzorců vztahující se k tématu.

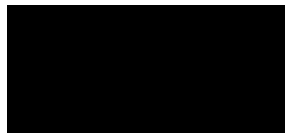
Celkové zhodnocení

1. Autorka **spojila svou výzkumnou erudici s praxí a dále ji jistě využije i pedagogicky stopř předávání zkušeností ve výuce** - práce je pak určena a použitelná pro všechny cílové komunity – jak pro vědu, tak pro praxi, ale i jako výukový materiál pro další vzdělávání.
2. Autorka rozvinula přístupy k hodnocení, **kteř jsou okamžitě aplikovatelné v praxi**, jak také ukazuje na případových studiích.

Závěr

Předložená habilitační práce navazuje na aktuální poznání, respektuje trendy ve vývoji ekonomiky, spojuje teoretické poznání s palčivými problémy praxe, a tedy jak z hlediska tématu a vymezení cíle, tak svým pojetím, způsobem zpracování, prezentovanými výsledky a závěry, splňuje kritéria kladená na tento typ prací. Proto ji doporučuji k obhajobě před vědeckou radou Fakulty ekonomické Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Z výše uvedených důvodů **doporučuji** práci k dalšímu řízení a po úspěšné obhajobě udělení titulu docent.

V Praze 21. 1. 2022

doc. RNDr. Ing. Hana Scholleová, Ph.D.,
ÚEM VŠCHT Praha

Posudek habilitační práce

Ukazatele efektivity výrobních faktorů a jejich vazby na makro a mikro úrovni na příkladu odvětví zpracovávající odpad

Autor práce: Ing. Martina Novotná, Ph.D.

Oponent: Prof. Ing. Luboš Smrčka, CSc.

Pracoviště oponenta: Katedra strategie, Fakulta podnikohospodářská, VŠE v Praze

Aktuálnost tématu, cíle habilitační práce a míra jeho splnění

Habilitační práce s názvem „**Ukazatele efektivity výrobních faktorů a jejich vazby na makro a mikro úrovni na příkladu odvětví zpracovávající odpad**“ řeší téma, které patří k tradičním a možno říci tématům neoddelitelně spjatým s ekonomikou. Problematika efektivity prolíná všemi úrovněmi řízení a je rovněž elementárním předpokladem růstu konkurenceschopnosti. Aktuálnost řešené habilitační práce je umocněna výběrem odvětví zabývajícím se zpracováním odpadu, tj. odvětvím zahrnovaným pod pojem cirkulární ekonomiky. Zde se autorka zabývá sice tradičními ukazateli efektivity výrobních faktorů, jak již plyne z vlastního názvu předložené habilitační práce, avšak usiluje o rozšíření a prohloubení poznání o dimenzi propojení makroekonomického a mikroekonomického přístupu k této problematice se zaměřením na odvětví zabývajícím se zpracováním odpadu v zemích Visegradské skupiny. Cíl práce, kterým bylo především analyzovat vazby mezi tradičními ukazateli efektivity výrobních faktorů rozšířit o poznání produktivity zdrojů a především o propojení makroekonomického a mikroekonomického přístupu ve výše uvedeném odvětví zabývajícím se zpracováním odpadu. Cíl byl v plném rozsahu splněn, neboť vytvořená schémata vztahů mezi jednotlivými nerovnostmi jsou vhodným nástrojem nejen pro zlepšení a objektivizaci procesu dotační politiky, ale lze je využít při posuzování podniků jako příjemců podpor pro realizaci zamýšlených projektů z různých dotačních titulů.

Vhodnost použitých metod, metodologie a postup řešení

Habilitační práce je rozdělena do deseti kapitol, které na sebe logicky navazují: první čtyři kapitoly přináší velmi kvalitní rešerši teoretické i empirické literatury věnované právě ukazatelům jak na makroekonomické tak i mikroekonomické úrovni. V této části práce je hlavní pozornost zaměřena na teoretický aparát nezbytný pro další část práce. Autorka postupuje od obecného vymezení pojmu produktivity na makro a mikroúrovni. Postupně pak přechází ke zjišťování míry produktivity a v kap. 2.1 a 2.2 charakterizuje národohospodářskou produktivitu a uvádí i podnikohospodářské pojetí produktivity.

Zcela novým prvkem v kap. 3 je charakteristika produktivity zdrojů a cirkulární ekonomiky. V následující kapitole se pak těžiště posouvá k objasnění souvislosti mezi produktivitou jako měřítko konkurenceschopnosti.

Další část práce je určena vymezení metodiky práce. Autorka v logice tématu nejprve přibližuje jednak data, se kterými dále pracuje a specifikuje použité klasifikace. Pro správnou vypovídací schopnost dat a formulovaných závěrů zařadila i cenové přepočty, tj. statistickou deflací dat a další nástroje uvedené v kapitole 6. Samostatnou pozornost autorka věnovala charakteristice oddílu 38 NACE.

Kapitola 7. je věnována zemím V4. Jsou zde analyzovány národohospodářské charakteristiky těchto států. Zajímavé jsou grafy, kde jsou podchycena data za období 2013 – 2019. Jako příklad je vhodné zmínit alespoň graf na str. 82 zobrazující náhrady zaměstnancům V4 v porovnání s průměrem EU. Jednoznačný závěr plyne, že náhrady zaměstnanců nejvíce rostly v roce 2018, v ČR meziročně o 10,56 %. Je velmi vhodně zařazeno porovnání s produktivitou práce na str. 85, z níž plyne, že v ČR je produktivita práce na hodnotě 85,6 % průměru EU. Celkové shrnutí produktivity V4 je uvedeno na str. 90.

V závěru práce jsou shrnuty hlavní poznatky k výzkumným otázkám, které si autorka v habilitační práci položila.

První výzkumná otázka se týkala možnosti vytvoření ekonomického normálu (soustavy nerovnic) k usměrnění proporcí mezi dynamikou absolutních ukazatelů vstupů a výstupů, respektive poměrových ukazatelů v zájmu dalšího ekonomicky pozitivního vývoje podniků, odvětví, případně celé ekonomiky. Na str. 126 je analyzován přístup k této nerovnosti.

Druhá výzkumná otázka si kladla za cíl zodpovědět otázku, úroveň produktivity práce je ovlivněna vlastnictvím podniku a zároveň konkrétní ekonomickou činností. Tato hypotéza se v plném rozsahu potvrdila a na základě detailního zjištění ukázala, že produktivita je ovlivněna vlastnictvím.

Třetí výzkumná otázka byla zaměřena na podniky ve veřejném sektoru. Tam se jednoznačně potvrdilo, že tyto subjekty jsou více orientovány na udržitelný rozvoj. Podniky ve veřejném sektoru jsou více zaměřeny na udržitelný rozvoj.

Čtvrtá výzkumná otázka vyplývá z kapitoly 4.2 a týká se rentability tržeb. Smyslem bylo zjistit, zda podniky ve veřejném vlastnictví dosahují srovnatelné rentability tržeb jako podniky v soukromém vlastnictví. Závěr je opět jednoznačný, podniky v soukromém vlastnictví dosahují vyšší rentability tržeb v porovnání s podniky ve veřejném sektoru.

Za nutné považuji vyjádřit se i k formální stránce předložené habilitační práce. Zde musím konstatovat, že by práci nepochybně prospělo jednotné užívání zkratk – ve vzorcích prolíná angličtina a čeština. Možná i pečlivější celková redakce textu. Trochu nesourodě působí kap. 9, kde autorka uvádí dva příklady firem zabývajících se odpadem. Jedná se o firmu TRAFIN OIL, a.s. a CUIR, a.s. U první společnosti je zpracována podrobná analýza ekonomických ukazatelů, u druhé pak žádná data uvedena nejsou. Kladu si otázkou, zda nebylo možné nalézt jinou firmu, kde by byla data k dispozici?

Otázky k diskusi:

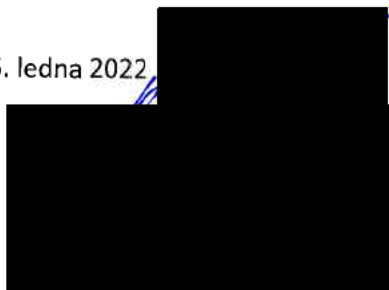
1. Kterou pasáž práce považuje sama autorka za stěžejní a nejpřínosnější pro problematiku efektivnosti výrobních faktorů a jejich vazby na makro a mikro úrovni?
2. Spatřujete jako realistický a proveditelný Váš návrh na úpravu účetních výkazů o problematiku spojenou s cirkulární ekonomikou?
3. Objasněte, prosím, jak si představujete konkrétně využití nerovnic pro zlepšení a objektivizaci dotační politiky.

Závěr

Na základě celkového posouzení předložené habilitační práce jako oponent konstatuji, že přes výše uvedené výhrady, hodnotím předloženou habilitační práci jako originální a cenný příspěvek do diskuse

v předmětné problematice. Autorka jednoznačně prokázala schopnost vědecky pracovat a zejména využívat teoretické poznatky při řešení praktických problémů. Předložená práce má široký záběr a je evidentní, že autorka se zkoumanou problematikou dlouhodobě a systematicky zabývá. Práce prokazuje, že její autorka je schopna prezentovat výsledky jasnou a srozumitelnou formou. Závěrem konstatuji, že s ohledem na výše uvedené hodnocení doporučuji práci k obhajobě před vědeckou radou Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Praha, 15. ledna 2022.

OPONENTSKÝ POSUDEK NA HABILITAČNÍ PRÁCI

Autor práce: Ing. Martina Novotná, Ph.D.

Název práce: Ukazatele efektivity výrobních faktorů a jejich vazby na makro a mikro úrovni na příkladu odvětví zpracovávající odpad

Oponent: doc. Ing. Gabriela Chmelíková, Ph.D.

Předkládaná práce se zabývá velmi aktuální problematikou řízení efektivity využívání výrobních faktorů, která v současné době rostoucích cen vstupů ve všech oblastech ekonomiky dramaticky nabývá na významu. Motivací k volbě tématu nebyly v tomto případě pouze ekonomické aspekty výrobních faktorů, ale také jejich udržitelnost a role v cirkulární ekonomice.

Předkládaná práce se tematicky člení na 10 kapitol, přičemž první polovina textu (5 kapitol) je věnována teoretickému přehledu nástrojů pro měření produktivity zdrojů s členěním na produktivitu práce, kapitálu a zdrojů souhrnně. Na všechny uvedené oblasti se autorka dívá ze dvou úhlů pohledu – národohospodářského a podnikohospodářského. Motivací pro reflexi obou úrovní hospodářství byla zřejmě snaha transportu ukazatele produktivity zdrojů z národohospodářské úrovně, na které se běžně používá, na úroveň podnikohospodářskou. Autorka si je vědoma rizika aplikace tohoto ukazatele na podnikové úrovni, neboť na rozdíl od národohospodářské úrovně, kdy tento ukazatel poměruje výstupy a vstupy všech úrovní produkce najednou, podniková úroveň reflektuje pouze jeden článek z hodnotového řetězce a jeho interpretace ve vztahu k cirkulární ekonomice může být zavádějící.

Autorka v literární rešerši používá aktuální literární zdroje a nabízí tak ucelený přehled současného stavu poznání. Práce s literaturou je co do rozsahu i počtu citovaných autorů dostatečná. Autorka se v této části práce zaměřila především na popis obecně známých technik pro kvantifikaci produktivity práce a kapitálu a jejich vzájemnou komparaci. Jako přidanou hodnotu této části spisu lze hodnotit inovativní přístup k deskripci vztahů mezi ukazateli efektivity výrobních faktorů, které v závěru práce umožnily naplnit jeden z vytyčených cílů práce – určit proporce mezi dynamikou ukazatelů vstupů a výstupů.

Cíl práce (*“určit a analyzovat vazby mezi tradičními ukazateli efektivity výrobních faktorů, a také rozšířit poznání o vztah s ukazatelem produktivity zdrojů (resource productivity), propojit makroekonomický a mikroekonomický přístup k této problematice se zaměřením na odvětví zabývající se zpracováním odpadu v zemích Visegrádské skupiny“*) je formulován v úvodu 6. kapitoly, která je označena jako metodika a zahrnuje zároveň formulaci výzkumných otázek a dílčích cílů práce. Nepovažuji tuto sekvenci za nejvhodnější, neboť výzkumné otázky měly být dle mého názoru formulovány v rámci teoretického přehledu prvních pěti kapitol, jehož cílem je zpravidla identifikovat mezery ve výzkumu sloužící jako podklad pro stanovení otázek a následně cíle práce. Pořadí, které autorka použila, nemá logickou návaznost, nehledě na skutečnost, že při formulaci výzkumných otázek se odkazuje na text v předchozích kapitolách, který ne úplně koresponduje se zněním výzkumné otázky. Např. druhá výzkumná otázka zaměřená na zkoumání vlivu vlastnictví na efektivity výrobních faktorů má být dle autorky formulována na základě empirických studií představených v kapitole 3.2.2., přičemž v rámci

této kapitoly se faktoru vlastnictví dotýká pouze jedna studie (Prince, 2021) a to pouze ve vztahu ke společenské odpovědnosti firem. Podobně tak třetí výzkumná otázka se odkazuje na neexistující kapitolu 3.3. Při formulaci výzkumných otázek se čtenář poprvé dozvídá o faktoru vlastnictví ve vztahu k efektivnosti výrobních faktorů, který je pak v dalším textu výrazně akcentován. V literární rešerši mu přitom není věnován větší prostor. **Bylo by možné při obhajobě doplnit tento aspekt? Zejména by bylo vhodné prezentovat aktuální stav poznání faktoru vlastnictví ve vztahu ke všem zkoumaným oblastem z výzkumných otázek 2, 3 a 4, tj. efektivnost výrobních faktorů, spotřeba udržitelných materiálů a rentabilita tržeb a zároveň zdůvodnit proč je relevantní zkoumat právě tento faktor.**

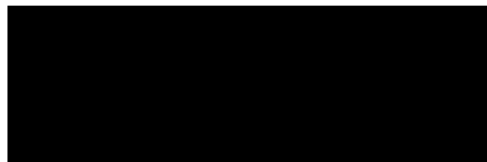
Metodika práce koresponduje se stanoveným cílem práce, tj. analyzovat vazby mezi ukazateli efektivnosti výrobních faktorů. Za tímto účelem autorka vhodně zvolila pyramidové soustavy ukazatelů s logaritmickou metodou rozkladu a neopomněla reflektovat změny v cenové hladině. Pro statistické vyhodnocení vlivu vysvětlujících proměnných na zkoumané soubory podniků, odvětví a států byla použita analýza rozptylu ANOVA. V metodické části jsou v rámci subkapitoly 6.4. definovány ukazatele používané v analytické části. Pro stěžejní ukazatel z hlediska cíle práce – produktivitu zdrojů – navrhuje autorka na národohospodářské úrovni použít podíl hrubé přidané hodnoty (zatímco v kapitole 3.2.1. pracovala s hrubým domácím produktem) a domácí materiálové spotřeby, zatímco na podnikohospodářské úrovni používá podíl provozních výnosů a materiálových nákladů (Tabulka 3 a 4). **Koresponduje veličina provozní výnosy s hrubou přidanou hodnotou? Bylo by možné při obhajobě vysvětlit důvody volby vstupních absolutních ukazatelů?**

Z hlediska výstupů práce lze za stěžejní považovat kapitoly 7. a 8., ve kterých se autorka věnuje analýze vztahů mezi efektivností výrobních faktorů jak na makro tak mikro úrovni. Kapitola 7. přináší výsledky detailní analýzy vývoje vstupů, výstupů a jejich vztahu na úrovni ekonomik V4 a na úrovni odvětví zpracování odpadu v rámci těchto ekonomik. Jedná se o důkladně zpracovanou analýzu s novými zjištěními týkajícími se identifikace typu investičního rozvoje (úsporný x náročný) ve sledovaných ekonomikách a odvětvích za příslušné období. Zpracování této kapitoly přispělo k naplnění úkolů, formulovaných v rámci první výzkumné otázky. Kapitola 8. následně přinesla odpovědi na zbylé tři výzkumné otázky, které byly zacíleny na analýzu vztahů relevantních ukazatelů na podnikohospodářské úrovni. Autorka provedla vyčerpávající analýzu týkající se identifikace typu investičního rozvoje ve vybraném vzorku podniků ve vztahu k typu vlastnictví, identifikovala vliv dílčích ukazatelů na produktivitu kapitálu a analyzovala vliv vlastnictví na rentabilitu výnosů. Lze konstatovat, že touto kapitolou autorka naplnila cíl práce. **Bylo by při obhajobě možné, aby autorka představila návrh doporučení, opírajících se o zjištěné výsledky, vedoucích k vyššímu souladu hospodářských operací analyzovaných podniků s principy cirkulární ekonomiky?**

Z formálního hlediska má práce 147 stran, 10 obrázků, 32 tabulek a 35 grafů, což lze z hlediska rozsahu považovat za adekvátní vzhledem k požadavkům standardně kladeným na habilitační práce. Za problematickou je třeba označit nízkou slohovou soustředěnost autorky, neboť práce obsahuje celou řadu jazykových nepřesností. Kromě jazykových pochybení se v textu objevují i některé formální nedostatky, jako např. chybějící vysvětlivky pro proměnné v použitých rovnicích nebo nejednotný způsob citování. Uvedené nedostatky nejsou závažné, nicméně oslabují čtenářovu soustředěnost a tím vypovídací schopnost spisu.

I přes uvedené připomínky lze konstatovat, že jde o práci, která přináší nové vědecké poznatky, zejména v oblasti identifikace typů investičního rozvoje ať už na makro či mikro úrovni. Její nesporný přínos spočívá v příspěvku k poznání chování firem v odvětví zpracovávajícím odpady, jakožto významného článku cirkulární ekonomiky. Práci proto doporučuji k obhajobě a její autorce při splnění dalších podmínek doporučuji udělit vědecko-pedagogický titul *docent*.

V Brně, 18.1.2022

doc. Ing. Gabriela Chmelíková, Ph.D.

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, Mendelova univerzita v Brně